GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 98. Vinerĭ, 2 (14) Maiŭ. 1886.

Braşovŭ 1 Maiŭ 1886.

Crisa în Grecia încă nu şĭ-a aflatŭ soluţiunea. Ministrulŭ-preşedinte Delyannis şĭ-a esecutatŭ hotărîrea sa şi a îmânatŭ regelui demisiunea cabinetului. Regele însĕ a respins'o; într'o scrisóre adresată lui Delyannis ḑice, că acesta trebue sĕ scóţă ţéra din încurcătura în care a adus'o. Delyannis a rĕspunsŭ, că'şĭ mănţine demisiunea, fiindŭ că marele interese ale ţĕrii pretindŭ o repede resolvare a greutăţilorŭ. Actualulŭ cabinetŭ, ḑice Delyannis, nu póte demobilisa, fără a lovì demnitatea Greciei.

In aceste împrejurărĭ, regele s'a vĕḑutŭ silitŭ sĕ cheme pe Trikupis la guvernŭ. Se asigură însĕ, că acesta a recomandatŭ regelui sĕ refuse demisiunea lui Delyannis, fiindŭ cu neputinţă formarea unui cabinetŭ parlamentarŭ. Trikupis a mai esprimatŭ către regele necesitatea d'a se convoca camera, pentru ca sĕ ia acésta iniţiativă în privinţa schimbării cabinetului, deórece Delyannis îşĭ mănţine demisiunea şi se sustrage prin acésta datoriilorŭ ce i le impune posiţiunea sa ca şefŭ alŭ maiorităţii parlamentare.

După blocadă situaţiunea Greciei a devenitŭ fórte critică. Căcĭ miculŭ regatŭ are sĕ alégă una din douĕ: orĭ începe în contra voinţei puterilorŭ rĕsboiulŭ şi în casulŭ acesta fiindŭ tóte avantagele pe partea Turciei e mai multŭ ca sigurŭ că va fi bătutŭ, orĭ cedéză presiunei puterilorŭ trimiţându-şĭ reservele acasă, atuncĭ ameninţă a esploda passiunile masselorŭ provocândŭ în întru o tragică catastrofă.

Delyannis a stăruitŭ pe lângă demisiunea sa, de aceea, fiindcă pare a fi convinsŭ, că numai printr'o soluţiune grabnică, printr'o imediată demobilisare ar puté sĕ se delătureze calamitatea unui rĕsboiu cu Turcia, care e liberă în mişcările sale, pe când mânile Greciei sunt legate în urma blocadei. Delyannis cu partida lui n'au voitŭ sĕ ia asupră-le rĕsponsabilitatea unui asemenea pasŭ decisivŭ şi de aceea a îndemnatŭ pe Rege sĕ însărcineze pe altulŭ cu acésta misiune.

Marea întrebare era că óre găsiva Georgios unŭ bărbatŭ, care sĕ aibă curagiulŭ de-a lua asupră-şĭ moştenirea tristă a cabinetului Delyannis. A căutatŭ Regele multŭ, dér în cele din urmă totŭ a aflatŭ şi unŭ asemenea omŭ — se găsescŭ ómenĭ pentru tóte — şi s'a formatŭ în fine noulŭ cabinetŭ.

Acestŭ cabinetŭ constituitŭ sub preşedinţa lui Valvis nu posede vr'o colóre pronunţată politică şi n'are altă misiune decâtŭ de-a face ceea ce n'a vrutŭ sĕ facă d-lŭ Delyannis, a se supune dictatului puterilorŭ, puindŭ la cale demobilisarea imediată.

Până aicĭ lucrurile s'arŭ fi întorsŭ spre unŭ sfêrşitŭ pacĭnicŭ, însĕ acum vine a se cumpênì urmările posibile ce le va avé fapta noului cabinetŭ Valvis. Cum va primì poporaţiunea grécă ordinele de desarmare? Ce va ḑice poporulŭ din Atena la tóte aceste, care cere în gura mare rĕsboiulŭ, căcĭ la din contră rĕmâne pătată onórea Greciei?

Totulŭ depinde dela moderaţiunea poporului grecescŭ. Décă ar isbucni pasiuuile, atuncĭ catastrofa interióră ar fi neevitabilă. Mulţĭ preḑicŭ o revoluţiune în Grecia, ameninţarea tronului lui Georgios şi în urmă intervenţiunea vr'unei séu mai multorŭ puterĭ în favorulŭ regatului.

Cu alte cuvinte, orĭ cedéză Grecia orĭ nu, încurcătura grécă rĕmâne, numai câtŭ va căpĕta o altă turnură. Deocamdată se pare că puterile încă nu'sŭ pregătite a începe însĕ-şĭ rĕsboiulŭ, de aceea se gândescŭ la unŭ mijlocŭ spre a mai amâna crisa. Până când? —

Desbaterile asupra legii glótelorŭ.

(Urmare.)

In şedinţa a treia dela 6 Maiŭ deputatulŭ:

Ernstŭ *Tóth* întrebă, că unde suntŭ garanţiele, că glótele se vorŭ chema sub arme numai în casulŭ celŭ mai estremŭ? In aceea vede raportorulŭ garanţia, că glótele se potŭ convoca numai la propunerea consiliului de ministri? Atuncĭ a uitatŭ Bosnia, deşi elŭ însuşĭ a fostŭ de faţă. Puterea stratelórŭ nu stă esclusivŭ în masse, ci în puterea morală a armatei. Respinge proiectulŭ. (Aplause în stânga estremă.)

Emericŭ *Ivánka* a creḑutŭ că tóte partidele vorŭ primi proiectulŭ, fiindŭ că în situaţiunea posomorîtă în care se află Europa tóte statele îşĭ întărescŭ puterea militară. Nicĭ o naţiune nu e, care are atâta nevoiă ca fie-care fiu alŭ patriei sĕ ia arma, ca Ungurii. Décă ar fi sĕ se facă vr'o obiecţiune proiectului, atuncĭ ar fi aceea că participarea la glóte nu o estinde până la 60 de anĭ. Décă Colomanŭ Thaly s'ar gândi puţinŭ, ar puté afla şi elŭ în armata austriacă mai mulţĭ comandanţĭ, carĭ n'au fostŭ străinĭ, ci indigenĭ. (Strigărĭ în stânga estremă: Ungarĭ!) Ungarĭ şi Germanĭ. Archiducele Carolŭ a fostŭ d. e. Ungarŭ şi Germanŭ fiindŭ că a fostŭ membru alŭ familiei domnitóre. Prinţulŭ Schwarzenberg şi Radetzky au fostŭ Germanĭ. (Larmă în stânga estremă.) Dér naturalŭ că poeţii mergŭ mână în mână cu istoricii. De asemenea natură suntŭ afirmările sale despre armată. (Nelinisce în stânga estremă. Ilaritate în drépta.) Ungurii din armată nu-şĭ négă naţionalitatea. (Aplause 'n drépta.) Landverulŭ jură pe constituţiune. Ce privesce uniforma, oratorulŭ doresce că glótele ce vorŭ servi [illegible] sĕ aibă uniformă, aşa ca sĕ se cunóscă că suntŭ combatanţĭ, sĕ nu se 'ntêmple ca cu Franctireurii francezĭ, pe care décă-i prindeau îi împuşcau. Rĕsboiulŭ sêrbo-bulgarŭ s'a terminatŭ fórte repede. După câte-va ciocnirĭ, armata sêrbéscă avea numai în Belgradŭ 3100 răniţĭ. Numĕrulŭ răniţilorŭ şi celorŭ căḑuţĭ va fi fostŭ totŭ aşa de mare şi 'n provincià. Prin urmare 10% din cei 60,000 combatanţĭ după douĕ sĕptĕmânĭ nu mai erau destoinicĭ de luptă. Décă noi nu vomŭ avé sĕ umplemŭ golurile, ce vom face în casulŭ unui mare rĕsboiŭ? De aceea oratorulŭ primesce proiectulŭ. Dea Dumneḑeu, ca celŭ puţinŭ 20 de anĭ sĕ n'avemŭ nevoiă de glóte. (Vii aprobărĭ şi eljanurĭ în drépta.)

Ladislau Szily nu primesce proiectulŭ, pentru că nu vrea sĕ predea pe taţii de familiă justiţiei militare. Mai ântêiu sĕ se fi modificatŭ codulŭ penalŭ militarŭ. Dér nicĭ din motive politice nu'lŭ primesce, fiindŭ că pré marea putere militară face guvernele cutezătóre; nicĭ din motive financiare, fiindŭ că finanţele nóstre sdruncinate ar trebui mai ântêiu regulate; nicĭ din motive economice fiindŭ că în împrejurările nóstre economice şi industriale nu se cade sĕ se impună sarcine. (Aplause 'n stânga).

Acoşŭ Beöthy respinge proiectulŭ. Acesta se motivéză cu posiţiunea internaţională a monarchiei, cu exeginţele ei politice şi militare. Oratorulŭ are simţŭ pentru aceste exeginţe, cunósce solidaritatea între siguranţa statului ungarŭ şi între posiţiunea de mare putere a monarchiei. Décă simţulŭ pentru acéstă solidaritate n'a fostŭ totdéuna aşa de puternicŭ, acésta, durere, 'şĭ-a avutŭ temeiulŭ în diferenţele de dreptŭ publicŭ între corónă şi naţiune. Sĕ sperămŭ că acestea nu se vorŭ mai repeţĭ. (Aprobărĭ.) Catastrofele ce le-a suferitŭ monarchia le-a atribuitŭ ministrulŭ nepregătirei militare; în acéstă cameră însĕ a domnitŭ până acum idea, că catastrofele s'au pricinuitŭ prin disarmonia dintre corónă şi naţiune. Ce schimbare s'a ivitŭ în situaţiunea internaţională, ca sĕ veniţĭ cu acestŭ proiectŭ? Guvernulŭ nostru crede, că situaţiunea actuală din peninsula balcanică, creată cu puterea armelorŭ, trebue sĕ se mănţină totŭ cu puterea armelorŭ. Asta'i o grea condamnare a politicei esterne a guvernului. Acum cunóscemŭ valórea promisiunei, că Bosnia oferă o contra-balanţă pentru întêmplările din peninsula balcanică. O obiecţiune în contra proiectului e că consideră glótele ca unŭ reservoriu din care sĕ se scótă mereu, ca sĕ se întregéscă armata. Trebue sĕ scimŭ mai ântêiu câţĭ ómenĭ destoinicĭ d'a purta arma avemŭ. Cu cei liberaţĭ de timpuriu şi eventualŭ cu cei de 19 anĭ s'ar forma o reservă tare şi astfelŭ bărbaţii peste 32 de anĭ ar fi scutiţĭ de serviciu. Proiectulŭ nimicesce apoi şi dreptulŭ dietei d'a prescrie contingentulŭ recruţilorŭ, pentru că, glótele trecêndu-se în reserva întregitóre, nu putemŭ controla cu câtŭ se sporesce ea, precum şi armata. In casŭ de rĕsboiu se potŭ înrêndui glótele în reserva întregitóre încă înainte d'a se da o împuşcătură şi étă că dreptulŭ parlamentului d'a incuviinţa recruţĭ se nimicesce. Acestŭ proiectŭ este mai rĕu ca celŭ austriacŭ, căcĭ acolo în § 5 e esprimatŭ, după care classe de etate au sĕ fiă conchiămaţĭ gloştii. La noi se lasă întréga poporaţiune la arbitriulŭ guvernului. Respinge proiectulŭ. (Vii aplause 'n stânga.)

Stefanŭ Nagy respinge proiectulŭ, glótele trebue sĕ se contopéscă cu landverulŭ. Naturalŭ, că landverulŭ ar trebui sĕ fiă o instituţiune curatŭ unguréscă, ceea ce însĕ nu e. Precum landverulŭ e o escelentă reservă a armatei, aşa glótele sĕ fiă o reservă a landverului. Proiectulŭ însĕ are altŭ scopŭ şi caută sĕ ocoléscă drepturile legislaţiunei. Nu primesce proiectulŭ. (Aplause 'n stânga).

(Va urma).

SCIRILE ḐILEI.

„Societatea sodalilorŭ românĭ din *Braşovŭ*“ va da Duminecă în 4 (16) Maiu 1886, în sala hotelului »Nr. 1“ o producţiune cu următorulŭ programŭ: 1. „Potpouri române,‘ musica militară. 2. »Pace vouĕ,« de Schubert, corulŭ Sodalilorŭ. 3. »Călugărenĭ,« de Th. Alexi, declamată de d. sodalŭ V. Furnică, 4. Ouverture de Kleiber,“ musica militară. 5. „Cântecŭ de primăvêră,‘ de Iac. Mureşianu, corulŭ Sodalilorŭ. 6. „Vladŭ Ţepeşŭ şi Stejarulŭ,“ de V. Alecsandri, declamată de d. Sodalŭ D. Badea. 7. »Bucurii nevinovate,‘ de C. Sporn, corulŭ Sodalilorŭ. 8. „Neuitarea,“ musica militară. După producţiune urméză danţŭ. Inceputulŭ la 8 ore séra. Intrarea de persónă 1 fl. Bilete se potŭ căpĕta la cassă, la D. Eremias şi la librăria N. Ciurcu.

—x—

Ni se scrie din Gurghiu cu data 10 Maiu nou: „Vestitulŭ vênătorŭ Badea *Bloşiu Nechita* din Orşova, favoritulŭ prinţului de corónă Rudolfŭ, eşindŭ în 9 Maiu pe la 5 óre diminéţa din curtea pădurarului Wagner Gustavŭ, fu atacatŭ în piaţa Gurghiului de unŭ taurŭ rĕu cu atâta furiă, încâtŭ i-a sfăşiatŭ pântecele, eşindu'i intestinele afară. Patru doctorĭ din Reghinŭ l'au operatŭ, dér îndeşertŭ, căcĭ pe la 4 óre după améḑĭ a muritŭ. Badea Nechita, care era de toţĭ plăcutŭ şi pe care-lŭ iubea multŭ prinţulŭ de corónă Rudolfŭ, 35 de urşĭ a culcatŭ la pămêntŭ în vieţa sa, fără sĕ i se 'ntêmple ceva, ér unŭ taurŭ furiosŭ i-a curmatŭ ḑilele. Toţĭ îlŭ plângemŭ cu amarŭ. — Badea Nechita, deşi bĕtrânŭ, era nelipsitŭ dela vênătorile prinţului Rudolfŭ, căcĭ elŭ singurulŭ scia locurile călcate de urşĭ. Cui nu'i e cunoscutŭ rĕposatulŭ, din corespondenţele ce le-amŭ publicatŭ, când prinţulŭ Rudolfŭ petrecea la vênătóre în ţinutulŭ Gurghiului. Alteţele lorŭ îlŭ au fotografatŭ. Fiă 'i ţĕrîna uşóră!

—x—

Se vorbesce, că cu aplicarea nouei legĭ asupra reformei administrative la 1 Iulie c., avêndŭ a se numi toţĭ fişpanii conformŭ acestei legĭ, contele Andreiu *Bethlen* fişpanulŭ Braşovului şi provisoriu alŭ Sibiiului, va fi numitŭ fişpanŭ alŭ Sibiiului şi comite alŭ Sasilorŭ — fiindŭ protestantŭ de confesiunea evang. helveticŭ; fişpanulŭ *Potsa* va fi numitŭ fişpanŭ alŭ Trei-Scaunelorŭ şi alu Braşovului.

—x—

Ni se scrie din *Reghinulŭ săsescŭ* cu data 6 Maiu n.: »Intre renegaţii naţiunei românescĭ din aceste părţĭ loculŭ primŭ îlŭ ocupă: *Tirnovan György* şi *Mera Laszlo*, dintre carĭ celŭ dântêiu când a solvitŭ taxa anuală ca membru la »Kulturegylet“ a datŭ cu 2 fl. mai multŭ ḑicêndŭ: »Aceştĭ 2 fl. îi dau ca pe aceştia sĕ se cumpere strêngurĭ pentru popii românescĭ din acestŭ ţinutŭ.« La aceste vorbe solgăbirĕulŭ Körösi Albert dimpreună cu toţĭ canceliştii au eruptŭ într'unŭ patrioticŭ „Eljen a jó hazafi Tirnován!« Poporulŭ în asemenea

casurĭ ḑice, că Ţiganulŭ când a ajunsŭ împĕratŭ mai ântêiu pe tată-sĕu l'a spânḑuratŭ, ca sĕ-şĭ arete »puterea şi dreptatea.« Ér istoria ne spune, că Herostratŭ neputêndu-şĭ face renume pe cale cinstită, a aprinsŭ templulŭ Dianei din Efesŭ, unulŭ din cele 7 minunĭ ale lumei vechĭ.«

—x—

Losurile »lotăriei de cai« din *Viena* se confiscă şi prin *Pesta,* precum şi în alte părţĭ. Causa e, că autorităţile austriace au interḑisŭ vêndarea losurilorŭ unguresci „Kincsem.“ Cu alte cuvinte, dinte pentru dinte.

—x—

In *Balassa-Gyarmath* şi împrejurime s'au pusŭ în circulaţiă în anulŭ trecutŭ o mulţime de fiorinĭ de argintŭ alşĭ. In urma cercetărilorŭ făcute, s'a descoperitŭ că celŭ ce le-a pusŭ în circulaţiă a fostŭ păstorulŭ de porcĭ Andreas Felix, care fusese liberatŭ din arestulŭ din Balassa-Gyarmath. In locuinţa lui s'au găsitŭ şi rechisitele necesare falsificării. Felix a fostŭ arestatŭ şi a mărturisitŭ că falsificarea monedelorŭ a învĕţat'o dela tovarăşiĭ sĕĭ din arestŭ. Făcêndu-se cercetare în arestŭ s'a descoperitŭ că condamnatulŭ pe 6 anĭ Iónŭ Nyiri se ocupă acolo cu falsificarea monedelorŭ ca cu o meseriă, ér femeia şi copiii paznicului închisórei Mihailŭ Kanacsy, precum şi acesta, îngrijau sĕ se pună în circulaţiă. Toţĭ aceştia suntŭ puşĭ în stare de acusare de către tribunalulŭ din Pesta.

—x—

Ca sĕ fiă urmăritŭ redactorulŭ sêu celaboratorulŭ unei foi, alŭ cărorŭ locŭ de şedere e necunoscutŭ, nu e o raritate; dér a urmări unŭ ḑiarŭ, care se susţine din abonamente şi înserate, şi a nu sci unde apare, asta'i pare-ni-se ne mai pomenitŭ. Intr'o ordinaţiune a procurorului supremŭ, adresată autorităţilorŭ judiciare de pressă, cetimŭ că în anulŭ din urmă a apărutŭ unŭ ḑiarŭ întitulatŭ »*Közérdek*« cu sediulŭ în Sigetulŭ Maramurĕşului. In urma cercetărilorŭ făcute s'a constatatŭ că numita fóiă nicĭodată nu s'a tipăritŭ în Sighetulŭ Maramurĕşului, ci când în Pesta, când în Caşovia, când în Ungvar, în scurtŭ fiăcare numĕrŭ se tipăresce în altŭ locŭ, şi că redactorulŭ Stefanŭ *Hollosy* primesce sumele de prenumĕrare numai pentru câte unŭ numĕrŭ. Fóia e urmărită, pentru că nu s'a anunţatŭ apariţiunea ei şi nu se trimitŭ numerii apăruţĭ la loculŭ competentŭ, prin urmare e o călcare a legii de pressă, ḑice procurorulŭ.

—x—

Vice-preşedintele tribunalului din *Pesta* a adresatŭ membrilorŭ camerei advocaţilorŭ de acolo o provocare, ca aceia, carĭ suntŭ dispuşĭ a lua la procese apĕrarea celorŭ sĕracĭ, sĕ se noteze în lista apĕrătorilorŭ. Mĕsura e fórte umană.

—x—

Representaţiune teatrală împreunată cu danţŭ a întocmitŭ inteliginţa română din *Reghinŭ* şi giurŭ la 11 Maiu st. n. a. c. în sala hotelului orăşenescŭ de acolo. Venitulŭ s'a destinatŭ pentru unŭ scopŭ filantropicŭ. Programulŭ ce s'a esecutatŭ a fostŭ: „Rĕmăşagulŭ,« de V. Alecsandri, esecutatŭ de d. Vasilie Duma, d-na Livia Şandru, d-şóra Ales. Schiopulŭ, d. C. Vulcanŭ şi dómna Maria Ceuşanŭ; »Cinel-Cinelŭ,« de V. Alecsandri, esecutată de d. Dr. Alexandru Ceuşanŭ, d-na M. Ceuşanu, d-şóra Rafila Şandru, dómna Sabina Todea şi d. Ioanŭ Duma.

—x—

Teatru unguresců. Astă séră se va juca pentru ântêia óră »Prinţulŭ ţigănescŭ,« dramă în 3 acte de Szigeti J. Scena s'a petrecutŭ în 1557.

Dela Curtea cu juraţĭ din Cluşiu.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.»)

Cluşiu, 11 Maiu 1886.

Aḑĭ la $9^1/_2$ óre a. m. s'a începutŭ pertractarea procesełorŭ „*Tribunei*“ înaintea Curţii cu juraţĭ din Cluşiu. Sĕ adunase publicŭ numĕrosŭ în sală, mai alesŭ mulţĭ studenţĭ.

Tribunalulŭ e compusŭ în modulŭ următorŭ: Preşedinte *Paulŭ Birro,* judĭ votanţĭ: *A. Comanescu* şi *A. Vereşŭ,* notarŭ L. *Vincenti.* Acusatorŭ publicŭ Dr. Ioanŭ *Biro.* Apĕrătorŭ Iuliu *Coroianu.* Ca translatorŭ a funcţionatŭ: Dr. *Aurel Isacŭ.* Preşedintele Birro cetesce catalogulŭ juraţilorŭ aleşĭ, carĭ îşĭ depunŭ apoi jurămêntulŭ.

Presidentulŭ după aceste espune pe scurtŭ causa în care au de a se pronunţa juraţii. După aceea pune acusaţilorŭ întrebările generale.

Se cetesce apoi prin notarulŭ Vincenti actulŭ de acusaţiune alŭ procurorului din Tĕrgulŭ-Mureşului *Sebestyén Mihály,* relativŭ la articululŭ apărutŭ în nr. 263 alŭ »Tribunei« din 1885, din care accentuéză mai alesŭ pasagele unde se ḑice, că e lucru firescŭ ca Românii sĕ doréscă sĕ se unéscă cu fraţii lorŭ de peste Carpaţĭ şi că de geaba amŭ tăgăduí noi acésta, căcĭ ómenii cu judecată nu ne credŭ..; se nu aducă Ungurii pe Românĭ la desperare, ca ei numai în unire cu fraţii lorŭ de dincolo sĕ-şĭ vêdă scăparea, sĕ nu-i împingă pe Românĭ d'a dovedĭ, că acestŭ pămêntŭ e românŭ sêu pustiu . . . — Procurorulŭ cere ca Redactorulŭ Cornelŭ Popŭ Păcurariu sĕ fiă pe basa §. 173 alŭ codului penalŭ condamnatŭ pentru agitare contra legilorŭ esistente şi a constituţiunei, ér' Iónŭ Slavicĭ se fiă pedepsitŭ pentru că ca directorŭ alŭ ḑiarului a neglesŭ supra-veghiarea datorită.

C. Popŭ *Păcurariu* îşĭ reservă dreptulŭ de apĕrare după ce procurorulŭ îşĭ va ţiné pledoarulŭ.

I. *Slaviciu* cere iertare, că, fiindŭ necunoscutŭ, vré sĕ spună cine e elŭ, ce e, de ce şi de unde a venitŭ. S'au vorbitŭ multe despre elŭ. In România în cursŭ de 10 anĭ s'a ocupatŭ cu profesura şi cu lucrărĭ literare ér nu cu politica. Amicii sêĭ fundândŭ aicea »Tribuna« l'au chematŭ pentru conducerea părţii literare a ḑiarului éi nu ca sĕ facă politică, la care nu se pricepe, căcĭ nu s'a ocupatŭ cu ea. Articululŭ încriminatŭ, fiindŭ ocupatŭ cu multe ocupaţiunĭ din acea ḑi, nu l'a pututŭ ceti, de altmintrelea publicarea nicĭ n'ar fi opritˈo, pentru că nu află nicĭ o criminalitate în totŭ articululŭ.

Notarulŭ cetesce articululŭ încriminatŭ în traducere maghiară. Presidentulŭ întrebă juriulŭ, décă voiesce a asculta şi cetirea originalului. Juriulŭ n'o pretinde. D-lŭ Păcuraru însĕ o cere în interesulŭ publicului românŭ asistentŭ. Procurorulŭ protestéză. La motivarea D-lui Coroianu se cetesce prin translatorulŭ d-lŭ Dr. A. Isacu. (publiculŭ maghiarŭ într'aceea se cam răresce.)

Procurorulŭ desvóltă apoi acusaţiunea publică ḑicêndŭ, că toţĭ numerii »Tribunei«, unulŭ ca altulŭ, décă nu manifestă, celŭ puţinŭ printre şire conţinŭ agitare; răbdarea îndelungă i s'a curmatŭ şi nr. 263 din 1885 în sensulŭ §-lui 173 e vrednicŭ de pedépsa prescrisă în acelŭ §. — Se provócă la patriotismulŭ juraţilorŭ, care e vĕtămatŭ prin articululŭ încriminatŭ şi cere satisfacţiune.

D-lŭ Păcuraru se apĕră prin unŭ discursŭ rostitŭ cu hotărire. Elŭ începe cu cuvintele: „D-lorŭ! Pertractarea presintă este de mare importanţă, fiindcă nu numai noi doi, ci tótă naţiunea română stă astăḑĭ înaintea juriului“. (Aicĭ preşedintele îlŭ întrerupe, ḑicêndŭ, sĕ nu se identifice dênsulŭ cu tótă naţiunea română.) Continuându'şĭ vorbirea, négă criminalitatea articlului, ḑicêndŭ, că „Kol. Közl.“ se ocupă adeseorĭ cu cestiunea naţionalităţilorŭ şi le atacă, ceea ce întâmplându-se pentru apĕrare le este permisŭ şi foilorŭ române a se ocupa de o cestiune atâtŭ de importantă într'unŭ statŭ poliglotŭ, cu atâtŭ mai vêrtosŭ fiindŭcă legile aduse în 1868 art. 44 pentru naţionalităţĭ şi sancţionate, nu se respecteză, — şi décă o facŭ acésta o facŭ în presupunerea că Maghiarii suntŭ capabilĭ de a discuta o cestiune atâtŭ de mare. Câtŭ pentru insinuarea procurorului juraţii numai atuncĭ s'ar puté pronunţa şi în privinţa acésta, décă arŭ fi cititŭ toţĭ numerii „Trib.“, de aceea o respinge.

După acésta d-lŭ Slavicĭ vorbesce în limba maghiară (discursulŭ va urma), elŭ fŭ ascultatŭ de totŭ publiculŭ cu atenţiune încordată şi interesŭ viu.

Urméză apoi vorbirea de apĕrare a d-lui I. Coroianu (ce-lŭ vomŭ trimite).

Procurorulŭ se provocă în pledoarulŭ sĕu şi la alţĭ articulĭ ai »Tribunei« carĭ se referescŭ la cestiunea vamală între România şi Austro-Ungaria, ş. a.

Rĕspundêndŭ d-lŭ Slavicĭ îşĭ esprimă surprinderea, şi ḑice că acésta procedere e nelegală. Asemenea e nelegală procederea foilorŭ locale, carĭ nu numai au şumuţatŭ publiculŭ şi pe juraţiĭ, dér au ţinutŭ chiar şi conferinţă prealabilă. In fine rógă pe juraţĭ, sĕ se pronunţe conscienţiosŭ.

Alexiu Bokros, preşedintele pretinde cetirea protocolului de investigaţiune, — mai'nainte denegată, — pentru ca sĕ se lămuréscă împrejurarea omiterei supraveghierei datorite din partea lui Slavicĭ. Se întêmplă. —

După finirea pledoarelorŭ la 1 óră p. m. juraţii se retragŭ pentru consultare şi după unŭ intervalŭ aprópe de 1 óră d. Bokros Elek cetesce verdictulŭ:

1.) C. Popŭ Păcurariu cu 9 voturĭ contr'a 3 se află vinovatŭ pe basa §-lui 173 cod. pen.

2.) Ioanŭ Slavicĭ cu 7 voturĭ contra 5 se achitéză.

Procurorulŭ propune pentru Păcurariu $2^1/_2$ anĭ închisóre şi suportarea speselorŭ procesului.

D-lŭ Coroianŭ basându-se pre aceea că d-lŭ Păcurariu pedepsitŭ nu a fostŭ, că apărarea lui ţinută în limba română nu iau putut'o pricepe, că la scrierea articlului a fostŭ provocatŭ directŭ prin „Kol. Közl.“ apoi că conclusulŭ juraţilorŭ nu e unanimŭ, — se rógă sĕ i se dea cea mai moderată pedépsă.

Tribunalulŭ se retrage pentru aducerea sentinţei.

După unŭ intervalŭ de $^1/_2$ óră declară însĕ tribunalulŭ că enunciarea sentinţei se amână pe mâne, după ce se va pertracta şi celalaltŭ articlu împrocesuatŭ.

Pertractarea se încheiă după 2 óre p. m.

Profilurĭ contimporane.

(Conferinţă la Ateneu.)

(Fine.)

Sĕ ne oprimŭ, ḑice d-lŭ conferenţiarŭ, la unŭ tipŭ, la n e g u ţ ă t o r u l ŭ d e m a h a l a. Ecă-lŭ: aci vrea unŭ lucru, aci nu vrea; aci e înflăcĕratŭ de o ideă, aci e scârbitŭ de dênsa. In timpulŭ privilegielorŭ vrea cu orĭce preţŭ sĕ ajungă şi s'au vĕḑutŭ chiar pitarĭ din tagma lorŭ; dér, ajunsŭ odată, negustoraşulŭ devine celŭ mai tare apĕrătorŭ alŭ tiraniei. Aḑĭ cândŭ privilegiile au dispărutŭ şi s'au ridicatŭ altele ale t i t l u r i l o r ŭ a c a d e m i c e, aḑĭ vrea sĕ înveţe cu mare rîvnă, dér nu ca sĕ î n v e ţ e, ci ca sĕ a j u n g ă. De pildă unŭ b u r t ă - v e r d e de acestia aduce pe fiulŭ sĕu la unŭ pensionatŭ. — »Ce direcţie voiţĭ sĕ'i dămŭ?« adecă se punemŭ pe fiulŭ d-v. a învĕţa regulatŭ, orĭ alŭ prepara de vr'o scólă?« întrébă directorulŭ. — »Domnule, sĕ mi'lŭ facĭ m i n i s t r u şi câte parale o face, plătimŭ.« Aşa vorŭ toţĭ.

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

„Dar n'o sĕ vĕ maĭ facemŭ multă supĕrare. Vomŭ pleca îndată în cea maĭ mare linisce, şi-ĭ vomŭ da de scire luĭ Mtesa, ca sĕ vaḑă, ce primire am găsitŭ la voĭ!“

„Décă vĕ trebue de mâncare,“ rĕspunse bĕtrânulŭ „să sciţĭ că vĕ trimitŭ câte-va banane la insula cea de colo; dar depărtaţĭ-vĕ, câtŭ se póte maĭ iute, ca nu cum-va ómeniĭ, carĭ voiescŭ a se lupta cu voĭ, sĕ se şi repédă asupra vóstră.“

Stanley nu maĭ întârḑiă a se imbarca din nou împreună cu toţĭ soţiĭ sĕĭ şi a se îndrepta spre insula lipsită de locuitorĭ Musira. Aicĭ le şi trĕmiseră ceĭ din Makongo ḑece legăturĭ de banane verḑĭ.

Pe când soţiĭ sĕĭ gustau din aceste banane, Stanley porni sĕ cerceteze maĭ cu de-amĕruntulŭ insula, pe care se afla. Era o ḑi din cele maĭ frumóse. Călĕtorulŭ nostru simţi o plăcere deosebită în singuratica sa escursiune.

„Mĕ vĕramŭ,“ povestesce elŭ cu vioiciunea-ĭ obicĭnuită, „pe sub ramurile ce'mĭ închideau calea, sêu săriamŭ peste trunchiurile culcate la pămêntŭ, lunecamŭ întocmaĭ ca unŭ şerpe printre cele maĭ dese tufişurĭ, mĕ aruncamŭ fără frică în însemnatele afundimĭ cope rite cu frunḑişŭ verde, mĕ strecuramŭ cu dibăciă printre împletiturile şi ţesăturile de viţă de viă şi de alte plante acăţătóre. — Câte contraste ale creaţiuneĭ mi se arĕtară în acéstă rĕtăcire prin codrĭ străvechĭ! Furnicĭ roşiĭ şi negre, galbine, sure şi albe, alcătuiau o lume întrégă cu speciile lorŭ nenumĕrate. Auḑĭi, cum în trunchiurile copacilorŭ îmbĕtrâniţĭ lucrau fără întrerupere miile de larve de gândacĭ marĭ, care se hrănescŭ cu lemnŭ, şi vĕḑuĭ miriade de termiţĭ, nimicindŭ fără cruţare totŭ ceea-ce le venia în cale, fiă animal, fiă plantă. Cete întregĭ de purecĭ de foĭ şi nenumĕrate moliĭ începură sĕ se miscc în tóte părţile, simţindŭ apropierea mea, şi de pe fiăcare rămuricĭă se auḑia sunetulŭ ascuţitŭ al neobositeĭ cicale. Icĭ îşĭ lucrau cu statornicĭă larvele de furnicĭ cursele lorŭ, colo stau ca nisce stafiĭ lăcustele verḑĭ sêu sure, pândindŭ cu băgare de sémă alte insecte maĭ micĭ, ce le servescŭ ca pradă. Gândacĭ brilianţĭ şi alţĭ gândacĭ felŭ de felŭ, carĭ de carĭ maĭ ciudaţĭ, bâjbâiau în jurulŭ meu şi la picĭórele mele. Şi totŭ ceea-ce am istorisitŭ până acum n'a fostŭ nicĭ a o mia parte din lumea de făpturĭ micĭ, pe care le-am scormonitŭ în primblarea mea. Mica insulă era o lume din cele maĭ pline de viaţă.“

După óre care timpŭ ajunse Stanley la o înălţime de totŭ grea de urcatŭ, care forméză punctulŭ celŭ maĭ ridicatŭ alŭ insuleĭ. Pentru a ajunge în vêrfulŭ acesteĭ înălţimĭ elŭ trebuĭ sĕ se apuce cu mânile aci de unŭ tamarindŭ sêu de unŭ arbore de bumbacŭ, aci de ramurile unceĭ mimose, aci érăşĭ de o liană împletecită întocmaĭ ca o scară de funiĭ sêu de ramurile unuĭ iasminŭ. Peste totŭ pămêntulŭ era acoperitŭ cu ananasŭ sĕlbaticŭ, cu orchidee şi cu tufe de aloe.

Ajungêndŭ Stanley în vêrfulŭ munteluĭ, dintr'odată i se înfăţişă o priveliştĕ din cele maĭ încântătóre. Ochiĭ luĭ rătăciau în tóte părţile pe faţa de argintŭ a laculuĭ. Spre rĕsăritŭ se înălţa insula de stâncĭ Alice, spre miaḑă-ḑi se vedea grupa insulelorŭ Bumbireh. In partea dinspre apusŭ se întindeau ţermuriĭ stâncoşĭ şi prăpăstioşĭ aĭ platouluĭ Uzongoreĭ.

Când se întórse Stanley târḑiu după amiaḑĭ din frumósa şi interesanta sa primblare la ómeniĭ sĕĭ, vĕḑu în depărtare apropiindu-se încetŭ cu încetulŭ flota luĭ Magassa alcătuită din patruspreḑece canoe. El trimise câte-va luntri înaintea acestuia, rugându-lŭ sĕ se grăbéscă câtŭ se póte maĭ tare. Luntrile veniră înapoĭ fără nestatornicŭlŭ Negru, care-ĭ trimise vorbă călĕtorulŭ nostru, sĕ plece până una alta maĭ departe, căcĭ elŭ ţi va urma.

Stanley îlŭ aşteptă pe Magassa până a doua ḑi la ḑece ciasurĭ. Vĕḑêndu-se silitŭ sĕ pornéscă înainte,

Naturalŭ, suntŭ şi fii de neguştorĭ ómenĭ cum se cade şi folositorĭ ţĕriĭ, dér suntŭ rarĭ. Ér' în genere ei trecŭ de cinstiţĭ, vorba e vorbă, dér sĕ înşélă la vêndare; omenia omenie, dér te frige la metru... pentru-că nu scie sĕ umble cu mĕsurile astea noile, bată-le pustia, nu de alt-ceva. Ca esemplu d-lŭ conferenţiarŭ citesce dintr'o gazetă câteva rêndurĭ în care se dice că unŭ verificatorŭ de mĕsurĭ a prinsŭ pe unŭ fabricantŭ de mĕsurĭ de comerciu cu unŭ sistemŭ de şarlatanie fórte ingeniosŭ: trimetea la neguştorĭ două felurĭ de dublu-decalitru, unele mai marĭ şi altele mai micĭ, cu cele dintêiu sĕ se servéscă la cumpărare şi cu cele de alŭ doilea la vêndare.

E şi politicŭ neguştoraşulŭ, dér sfiosŭ, ţinêndŭ de orĭ ce guvernŭ, décă îlŭ bagă în sémă, căcĭ se crede că e şi elŭ guvernŭ. Dă acestuia votulŭ şi totŭ concursulŭ sĕu, însĕ sĕ i se dea voiă sĕ ţie Dumineca o jumĕtate de prăvălie deschisă, sĕ nu i se mai măréscă patenta, căcĭ deh! o mână spală pe alta şi amêndouĕ obrazulŭ.

După acestea vine rêndulŭ ipocrisiei, care e mama vicleniei şi vară a doua cu prefăcĕtoria, dér acésta din urmă e mai puţinŭ vătămătóre, căcĭ prefăcutulŭ minte, viclénulŭ înşélă şi le face din trebuinţe de momentŭ, pe când ipocritulŭ are patima într'ênsulŭ. *Ipocrisia nasce din unŭ amestecŭ netălmăcitŭ de patimĭ ascunse şi rele.*

Cea mai urîcióśă sectă de ipocriţĭ e cea pravoslavnică, care e vecĭnicŭ: »*cu Dumnedeu în gură şi cu draculŭ în sînŭ.*" Citesce din Tartufe, în care e zugrăvitŭ în tóte fasele, declaraţia de amorŭ a călugărului către soţia bine-făcĕtorului sĕu. Şi noi avemŭ asemenea tipurĭ, bună-óră pravoslavniculŭ Paisie, care, făcêndŭ cunoscinţă cu unŭ prefectŭ pe timpulŭ secularisării averilorŭ mânăstirescĭ, destăinuesce acestuia o mulţime de lucrurĭ despre stariţŭ, însĕ cândŭ vorbia aspira aerulŭ, aşa că mai târdiu cândŭ l'a chematŭ stariţulŭ la interogatorŭ, îĭ dise cu evlavie: »sĕ nu'mĭ ajute sf. Paisie, décă a eşitŭ o vorbă din gura mea!" La ei totulŭ e calculŭ, totulŭ patimă rea.

Ca ultimŭ profilŭ conferenţiarulŭ ia pe alŭ cochetei. Cochetăria este nu numai dorinţa de a plăcea, căcĭ acésta e necesară până la unŭ punctŭ pentru a trăi în societate, dér dusă prea departe, cum se şi duce de multe-orĭ, are efecte cu totulŭ funeste. O cuconiţă vrea mai întâiu ca tótă lumea s'o găséscă frumósă, apoi tótă lumea sĕ i-o spuie; 'i se aducŭ linguşirĭ, dér nu se mulţămesce cu ele şi devine gelósă pe tóte cele-lalte, ér când ajunge la adevĕrata cochetărie, vede că acésta nu e lucru uşorŭ.

Femeia se gândesce la iubire la iubitŭ, şi primulŭ iubitŭ e celŭ care o învaţă nenorocirile vieţii viitóre. Ea nu se opresce la a subjuga prin dragoste pe soţulŭ sĕu, dér trece peste pragulŭ casei, avêndŭ pe lêngă bărbatŭ, unŭ protectorŭ, unŭ amantŭ de inimă şi chiar unŭ amantŭ de distracţie. Dér cum nurii de pe obrazŭ se veştejescŭ mai curêndŭ prin astfelŭ de viaţă decâtŭ prin una cum se cade, ajunge în puţinŭ timpŭ sĕ regrete trecutulŭ, sĕ se uite cu gróză la presentŭ şi nicĭ sĕ cugete la viitorŭ. Trecută înainte de vreme, jerpelită, cu câte o rochiă »după moda de acum dece anĭ,« cu câte »unŭ şalŭ scurtŭ şi îngustŭ," cu câte o „umbreluţă cu ciucurĭ numai într'o parte, şi care ca şi rochia sa nu mai are nicĭ o faţă,« se ţine cu ‚15 lei ajutorŭ din casa milelorŭ dela ministerulŭ cultelorŭ,« pe carĭ îĭ ia cu mare chinŭ şi cu multe lacrĕmĭ şi rugăciunĭ.

D. Velescu, încheie cu câte-va consideraţiunĭ, asupra patimilorŭ omenescĭ, dicêndŭ: »că orĭ-ce omŭ în „viaţă, décă are pornirĭ sufletescĭ bune, are şi patimĭ, »dér numai acela care îşĭ stăpânesce simţirile şi'şĭ înfrânéză patimele e fericitŭ. Bólele sufletescĭ, carĭ josorescŭ pe omŭ nu se potŭ vindeca decâtŭ numai prin „cultură bine înţelésă, prin educaţie şi învĕţătură, dér »nu una fără alta, căcĭ, precum omulŭ cu educaţie fără »învĕţătură cade jertfa nesciinţei sale, aşa şi omulŭ cu »învĕţătură, fără educaţie e nedesĕvêrşitŭ şi aduce tuturorŭ pagubă în locŭ de folosŭ."

‚Mie unulŭ, termină d-sa, mĭ-e frică de: ‚urşii cu sciinţă de carte.«

(»România«.) *Gheorghe dela Plevna.*

Raportulŭ senatului scolarŭ.

(Urmare din nr. 96).

B. Catechisaţiunea.

1. *Catechisaţiunea tinerimei scolare de confesiunea greco-orientală dela institute de învĕţămêntŭ fără caracterŭ confesionalŭ greco-orientalŭ.*

După conspectulŭ alăturatŭ sub ·/. la institute de învĕţămêntŭ străine au frecuentatŭ peste totŭ 3438 scolarĭ şi anumitŭ:

1. Scóle poporale elementare de copii 2562
2. Scóle poporale elementare de copile 246
3. Preparandii 11
4. Gimnasii 479
5. Scóle reale. 51

Catechisaţiunea o au prevĕdutŭ 92 catecheţĭ.

La aceste posiţiunĭ lipsescŭ datele din protopresbiteratele: M.-Oşorheiului, Têrnavei inferióre şi superióre, de unde n'au întratŭ rapórtele.

În privinţa catechisaţiunii tinerimii scolare dela scólele poporale elementare fără caracterŭ confesionalŭ greco-orientalŭ se observéză, că Consistorulŭ a avutŭ sĕ întimpine anumite greutăţĭ obvenite din împregiurarea că organele politice au pretinsŭ, ca catechetulŭ nostru sĕ predee catechisaţiunea la elevii de confesiunea nóstră în edificiulŭ scólei de statŭ séu comunală, şi acésta se pretinde fără a se recunósce şi da catechetului nostru vre-o remuneraţiune. In casurile concrete consistoriulŭ a făcutŭ paşii de lipsă pentru a se lăsa organelorŭ confesionale alegerea loculuĭ, unde este a se ţiné catechisaţiunea, de asemenea şi în privinţa remuneraţiunilorŭ a intervenitŭ consistoriulŭ a se da catecheţilorŭ pentru ostenéla lorŭ.

2. *Catechisaţiunea tinerimei adulte.*

După conspectulŭ alăturatŭ aci sub ·/. s'au ţinutŭ catechisaţiune cu tinerimea adultă în 27 protopresbiterate.

În 7 protopresbiterate, şi adecă 1. alŭ Cluşiului, 2. Devei, 3. Dobrei, 4. Făgăraşului, 5. Iliei, 6. Sĕlişteĭ şi 7. Turdei după rapórtele intrate nu s'a ţinutŭ catechisaţiune.

Din protopresbiteratele: 1. Avrigului, 2. M.-Oşorheiu şi 3. Orĕştiei n'au întratŭ rapórte.

Numĕrulŭ tinerimii obligate a participa la catechisaţiune a fostŭ în 27 protopresbiterate, bărbaţĭ: 11100, femei 10295, la olaltă 21395. Din aceştia au cercetatŭ, bărbaţĭ 5976, femei 3065, la olaltă: 9041 séu 42 %.

Unŭ conspectŭ tabelaricŭ sinopticŭ despre anumite date mai însemnate se alătură acestui raportŭ.

C. Alte obiecte scolare.

1. Esamene de cualificaţiune învĕţătorescĭ s'au ţinutŭ în anulŭ 1885 în 1—4 Iulie.

Admişĭ la acestŭ esamenŭ au fostŭ 85 candidaţĭ, dintre carĭ s'au presentatŭ şi s'au supusŭ esamenului de cualificaţiune 80, şi anume 26 pentru scóle poporale capitale şi 54 pentru scóle poporale preste totŭ.

Dintre acestia s'au clasificatŭ de comisiunea esaminătóre cu calculŭ de succesŭ 59, şi anume 23 pentru scóle capitale, 36 pentru scóle poporale elementare peste totŭ; dintre cei din urmă, 6 nu s'au supusŭ esamenului din limba maghiară, parte nefiindŭ pregătiţĭ, parte avêndŭ deja esamenŭ din limba maghiară.

Dintre candidaţĭ 21 au fostŭ clasificaţĭ cu calculŭ neîndestulitorŭ.

Transpunêndu-se decĭ spre subscriere inspectorului regescŭ de scóle în sensulŭ articulului de lege XVIII din 1879 testimoniile a 43 candidaţĭ, carĭ au suportatŭ cu succesŭ esamenulŭ din tóte obiectele şi carĭ aveau trebuinţă de atestate subscrise, acela a provĕdutŭ cu subscrierea sa atestatele numai a 22 candidaţĭ, ér' la 21 a denegatŭ subscrierea pentru nesuficienta cualificaţiune în limba maghiară.

De aci se póte vedé, cu câtă rigóre s'a urmatŭ de astădată din partea inspectorului regescŭ de scóle la cualificaţiunea învĕţătorilorŭ. Consistorulŭ frapatŭ de acéstă procedere a inspectoratului regescŭ a recercatŭ de nou pe acelŭ inspectoratŭ a subscrie şi celelalte testimonii, însĕ fără succesŭ.

Astfelŭ resultatulŭ este, că dintre 80 canditaţĭ supuşĭ esamenului şi 53 admişĭ de comisiune ca cualificaţĭ abia 22 au obţinutŭ testimoniile în tótă forma.

(Va urma.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

CLUŞIU, 13 Maiu. — In procesulŭ de pressă alŭ „Tribunei," Păcuraru fû recunoscutŭ vinovatŭ de aţiţare cu 8 contra 4 voturĭ şi condamnatŭ la unŭ anŭ închisóre. Slavicĭ pentru negligenţă de supraveghiare în oficiulŭ sĕu fû recunoscutŭ vinovatŭ cu 9 contra 3 voturĭ şi condamnatŭ la 100 fl. amendă.

ATENA, 13 Maiu. — In scopulŭ esecutării desarmării s'a formatŭ unŭ cabinetŭ cu totulŭ fără colóre politică sub preşedinţa lui Valois. —

NEWYORK, 13 Maiu. — Anarchistulŭ Most, care a luatŭ parte principală la mişcările din Chicago, a fostŭ arestatŭ.

DIVERSE.

Omenĭ cu códe în Rusia. — De curêndŭ ţinŭ Dr. Selissejew la Petersburg în »societatea medicilorŭ rusescĭ" o conferinţă interesantă despre »ómenĭ cu códă în Rusia«! Intre altele, dicea oratorulŭ, că fû chiematŭ într'o di la o fată, care se plângea de marĭ durerĭ de capŭ şi care nu putea nicĭ sĕ şédă, nicĭ sĕ méargă, nicĭ sĕ stea. Se dovedi, că fata avea o códă pĕrósă, de o lungime de 4—6 mm. şi la rădĕcină de o grosime de 36 mm. care pricinuia durerile. Bolnava povestea, că acéstă abnormitate ar fi fostŭ observată de multŭ în familia sa, dér a fostŭ ţinutŭ secretŭ lucrulŭ. Mama ei n'avŭ códă, dér bună-sa avŭ o códă şi mai desvoltată ca nepóta. Acéstă abnormitate s'a observatŭ în familiă numai la membrii de sexulŭ femeescŭ. Fata nu avŭ códă până la etatea de 12 anĭ; abia atuncĭ începŭ sĕ créscă şi era acum fata de 17 anĭ.

Rectificare. — In numĕrulŭ de erĭ alŭ „Gazetei", în foiletonulŭ alŭ doilea, şirulŭ 4-lea dela începutŭ, în locŭ de: rostitŭ, sĕ se cetéscă: roşitŭ; ér în şirulŭ din urmă aceeaşĭ colónă, în locŭ de română, sĕ se cetéscă: romană.

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

---

elŭ lăsă pe Sentum la Musira, ca sĕ-ĭ arĕte luĭ Magassa partea, în care avea sĕ apuce.

De-abia se depărtaseră călĕtoriĭ noştriĭ cât-va de insula, pe care poposiseră, când cealaltă căpeteniă a ómenilorŭ daţĭ de Mtesa, Sentagheya, care rĕmăsese maĭ înapoĭ, dintr'odată se opri în locŭ, poruncĭ ómenilorŭ seĭ sĕ sucéscă spre'ndĕrĕtŭ şi o porni repede spre Musira. Elŭ îĭ făcŭ semnŭ cu mâna luĭ Stanley, sĕ méargă maĭ departe. Stanley, socotindŭ că Negrulŭ va fi uitatŭ ceva pe insulă, şi făcŭ astfelŭ. Sentagheya însă nu se maĭ arĕtă. Fugise.

La nouĕ óre sera ajunseră călĕtoriĭ noştri la insula Alice. O zare de lumină de pe ţĕrmurele aceşteĭ insule le servi de călĕuzŭ. Lumina venia dela unŭ focŭ, pe care'lŭ făcuseră doĭ ómenĭ marĭ şi unŭ băiĕtŭ într'o peşteră, pentru a'şĭ usca pesce. Unulŭ dintre Vaganda încercă sĕ fure pescele, ceea-ce îĭ făcŭ pe pescarĭ sĕ strige în gura mare. Stanley îĭ arĕtă hoţuluĭ cu tótă asprimea cuvenită, că nu voiesce a suferĭ asemenea fapte. Elŭ rĕsplăti pe celŭ doĭ pescarĭ pentru paguba suferită cu unŭ pumnŭ de mărgele.

Insula Alice este locuită de vre-o patru-decĭ de familiĭ. Ómeniĭ de aicĭ se arĕtară cu multă prietiniă faţă de Stanley, cu tóte acestea însă cerură preţurĭ aşa de marĭ pentru lucrurile de mâncare aduse spre vêndare, încâtŭ călĕtoriĭ noştri nu'şĭ putură cumpĕra alt-ceva, decâtŭ nisce spice de grâu. Eĭ se grăbiră a merge maĭ departe.

Pentru nópte luntrile se adăpostiră la marginea uneĭ insule din grupa Bumbireh. Ómeniĭ noştri se retraseră într'unŭ sînŭ micŭ şi încunjuratŭ cu tufişŭ câtŭ se póte de desŭ.

Timpulŭ se schimbase într'aceea cu totulŭ. Plóia începŭ a cădea cu putere, de gândeaĭ că varsă cu ciubĕrulŭ, şi vêntulŭ urla de'ţĭ lua audulŭ. Udaţĭ până la piele, tremurândŭ de frigŭ şi morţĭ de fóme, petrecură bieţiĭ călĕtorĭ o nópte aşa de 'nfiorătóre, încâtŭ Stanley mărturisesce: „Mĕ îndoiescŭ, décă chiar ciasurile cele maĭ fericite, de care pote voĭ avé parte în viitorŭ, vorŭ puté şterge vre-odată din amintirea mea acea nópte de discuragiare, neplăcere şi fóme."

CAPITOLULŬ VIII.

La ţĕrmurĭ insuleĭ Bumbireh. — Starea cea rea a călĕtorilorŭ noştri. — Primire neprietinéscă. — Sfatulŭ luĭ Vadi Safeni. — Debarcarea. — »Lady Alice« în mânile duşmanilorŭ. — In mare periculŭ. — Incercărĭ zadarnice de a-ĭ îmblândĭ pe sĕlbaticĭ. — Stanley îşĭ rĕsbună pentru o batjocură. — Safeni tractéză cu duşmaniĭ. — Condamnaţĭ la mórte. — O hotărîre îndrăsnéţă. — Scăpare prin fugă. — Luptă cu hipopotamiĭ. — »Prăpădiţi-vĕ în Nyanza!« — Lipsiţĭ de tóte cele trebuincióse pe marele lacŭ. — Lipsa ajunge la culme. — Dumnedeu ajută. — Sosirea în Kaghehyi. — Primirea. — Scire tristă.

Diminéţa pare că voia sĕ şteargă nĕcazurile suferite în decursulŭ nopţiĭ. Timpulŭ se îndreptase de minune, aşa încâtŭ îndemna pe călĕtoriĭ noştri, se-şĭ urmeze cu tótă osârdia drumulŭ lorŭ. După órecare timpŭ eĭ ajunseră la insula cea mare Bumbireh, care are apróape la 50 de sătuleţe cu vre-o 4000 locuitorĭ şi totodată este de unŭ aspectŭ de totŭ plăcutŭ. Ciurdĭ întregĭ pásceau în pocnile cele estinse; maĭ totŭ pămêntulŭ celălaltŭ era sĕmĕnatŭ cu bucate séu acoperitŭ cu pădurĭ marĭ de bananĭ.

Stanley dete poruncă luntraşilor sĕ plutéscă de-a lungulŭ ţĕrmurelui, pe care se vedeau câţĭ-va indigenĭ. Aceştia, cum vĕdură pe străiniĭ călĕtorĭ, începură a da cu glasŭ puternicŭ cunoscutulŭ semnalŭ de rĕsboiu „Hehua-hehu-u-u-u!" La acestŭ strigătŭ puternicŭ şi îndelungŭ sunătorŭ dintr'odată începŭ a se aduna din tóte părţile o mare mulţime de indigenĭ înarmaţĭ, carĭ repetau sĕlbaticulŭ rĕcnetŭ alŭ celorŭ ce dĕduseră alarma.

Călĕtoriĭ noştri se aflau într'o posiţiune de totŭ neplăcută. Chinuiţĭ de fóme şi obosiţĭ de nĕcazurile suferite peste nópte eĭ nu erau în stare a pluti spre o altă insulă.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

12 din Maiŭ st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103 85
Rentă de hârtiă 5%	94.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	117.50
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	105.20
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.80
Renta de hârtiă austriacă	85.50
Renta de arg. austr.	85.35
Renta de aurŭ austr.	114 90
Losurile din 1860	134 50
Acţiunile bănceĭ austro-ungare	876.—
Act. bănceĭ de creditŭ ung.	287.25
Act. bănceĭ de creditŭ austr.	281.80
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.95
Londra 10 Livres sterlinge	126.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 28 Aprilie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	94½
» convert. (6%)	89½	90—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	33—	33½
Credit fonc. rural (7%)	102½	103½
» „ „ (5%)	87½	88—
» » urban (7%)	99—	100—
» » » (6%)	91—	92—
» » » (5%)	81—	82—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14—	15—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.00—	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 13 Maiŭ st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.67	Vênd.	8.69
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	10.—	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.24	»	11.28
Imperialĭ	»	10.24	»	10.28
Galbenĭ	»	5.88	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	123.—	»	123.½
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

CONCURSŬ.*)

Pentru postulŭ de prefectŭ alŭ convictului Asociaţiunei pentru cultura poporului românŭ din Maramureşŭ, care se va deschide în Sigetŭ cu începutulŭ anului scolasticŭ venitorŭ, se publică concursŭ.

Emolumentele prefectului vorŭ fi: soluţiune anuală de 300 fiorinĭ v. a. solvindi în rate lunare postcipative din fondulŭ asociaţiunei, apoi cuartirŭ şi întréga provisiune în convictŭ.

Obligaţiunile i vorŭ fi: a supraveghia conformŭ regulamentului preste alumnii convictului acum odată, la numĕrŭ 12 însĕ, a conduce întréga economiă convictului, manipulândŭ-se viptulŭ domesticŭ; şi în urmare vorŭ fi preferiţĭ aceia carii vorŭ avé cunoscinţele de lipsă pentru conducerea economiei domestice.

Concurenţii trebue sĕ fiă bărbaţĭ absolvaţĭ ai studielorŭ mai înalte, ca astfelŭ sĕ fiă abilĭ a da îndrumările de lipsă studenţilorŭ din convictŭ.

Prefectulŭ alesŭ va avé de a-şi cuprinde oficiulŭ cu prima Iuliu st. n a. c. ca în lunile Iuliu şi Augustŭ sĕ conlucre pentru înzestrarea convictului şi provederea aceluia cu cele de lipsă pentru întreţinerea celorŭ 12 tinerĭ.

Prefectulŭ se va alege pe trei anĭ, şi de n'ar voi a rĕmâné mai încolo în institutŭ, acesta va notifica comitetului asociaţiunei cu o jumĕtate de anŭ înainte; însĕ comitetulŭ la casŭ de negligenţă, neabilitate orĭ purtare rea va puté face sĕ abdică prefectulŭ orĭ şi când în terminŭ de o lună.

Concurenţii recursele sale timbrate şi provĕdute cu documentele despre absolvirea studielorŭ mai înalte, despre oficiile preavute şi cu atestatŭ de moralitate vorŭ avé de ale trimite adresate comitetului asociaţiunei până la finea lunei Maiŭ st. n. a. c. la Rsm. D. Michailŭ Kökényesdi Vicarulŭ Maramureşului în Barsana (Barczanfalva, p. u. Szurdok in Máramaros).

Din şedinţa comitetului asociaţiunei ţinută în Sigetŭ la 3 Maiŭ 1886.

Comitetulŭ asociaţiunei pentru cultura poporului românŭ din Maramureşŭ.

*) Celelalte ḑiare române suntŭ rugate a face notiţă despre acestŭ concursŭ. —

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecăreĭ lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arĕtându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ	3 fl. —
„ şése lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ	10 francĭ
„ şése lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaşiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiuşŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1.04	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióra	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluşiu	5.56	—	5.35	—
	6.16	—	—	8.00
Nedeşdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7 34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12.17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare	10.41	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	—	—	10.50	—
	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu	10.01	—	5.05	6.43	—
	10.26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriş	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea	1.36	—	—	9.31	—
	1.48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	3.01	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	—
Blaşŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copşa mică	5.05	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2.35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4.53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.34	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	—	8.18
Aradulŭ nou	6.23	—	8.32
Németh-Ságh	6.48	—	8.51
Vinga	7.19	—	9.07
Orczifalva	7.38	—	9.20
Merczifalva	7.56	—	9.32
Timişóra	8.42	—	10.09

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Haţegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Baniţa	—	3.35	6.07
Petroşenĭ	—	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.02	—	5.00
Merczifalva	6.40	—	5.50
Orczifalva	6.52	—	6.07
Vinga	—	—	6.32
Németh-Ságh	—	—	6.53
Aradulŭ nou	—	—	7.24
Aradŭ	—	—	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	—
Baniţa	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Haţegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1,35	—

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.